

Difi

Direktoratet for
forvaltning og ikt

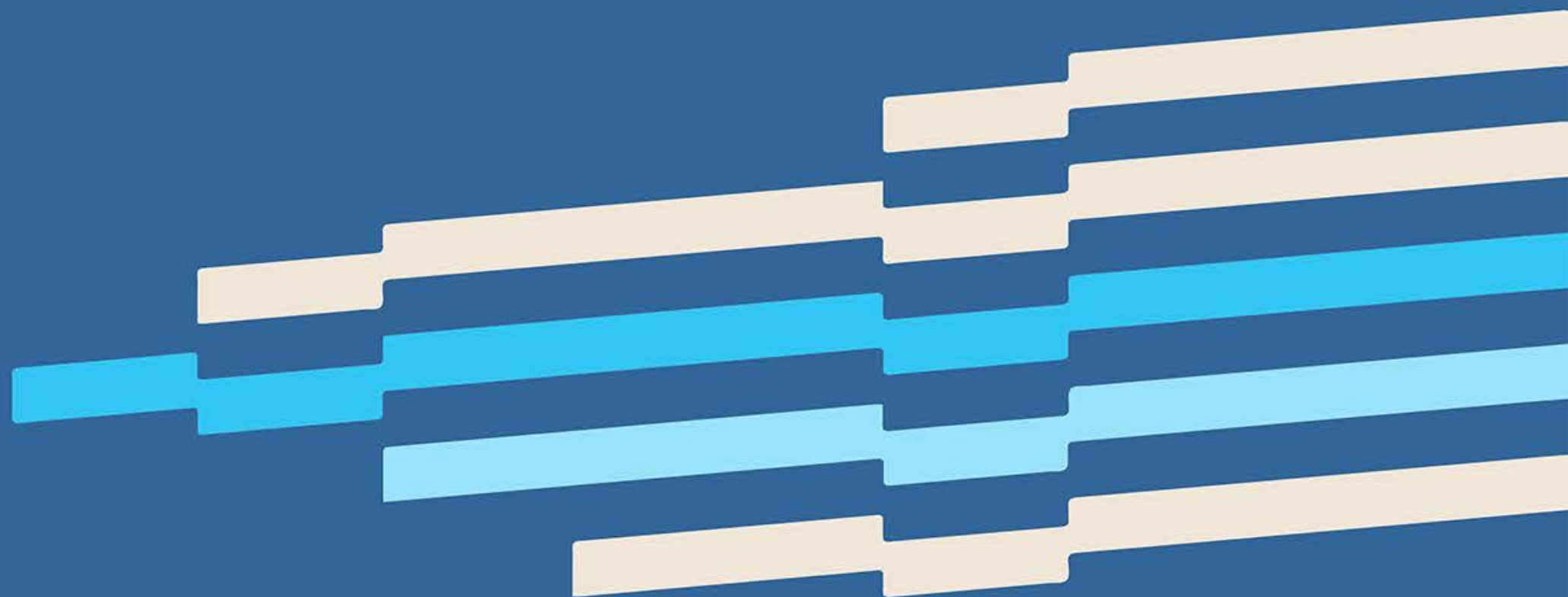
Innovative og bærekraftige anskaffelser av lokal mat og drikke

—

Elisabeth Sandnes

Seniorrådgiver

Miljø i offentlige anskaffelser

Avtale om å redusere matsvinn

Nyhet | Dato: 23.06.2017

Regjeringen og den norske matbransjen har undertegnet en avtale om å redusere matsvinnet i Norge med 50 prosent innen 2030.

Klima- og miljøminister Vidar Helgesen og forbrukerminister Solveig Horne signerer avtalen om matsvinn. Foto: Kaja Schill Godager

Avtalen er undertegnet av fem departementer og 12 bransjeorganisasjoner.

En tredel av all mat som produseres i verden blir ødelagt eller kastet. Bare i Norge kaster en gjennomsnittlig norsk forbruker 42 kg mat som kunne vært spist hvert år. Matsvinn i hele matkjeden utgjør 68 kg per år.

– Å kaste mat er sløsing med ressurser og gode produkter. Om vi klarer å redusere matsvinnet, vil vi spare både penger og miljøet. Dette er ikke bare et ansvar for den enkelte forbruker, men for hele matbransjen, sier klima-

Klima- og miljødepartementet

Barne- og familiedepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Nærings- og fiskeridepartementet

TEMA

Klima og miljø

Mat

RELATERT

- [Rapport om metoder og system for kartlegging av matsvinn i landbruket](#)
- [Vi vil redusere matsvinn](#)
- [Oppfordrer kommunene til dugnad for å kaste mindre mat](#)
- [Regjeringen vil redusere marin forsøpling og øke utnyttelsen av ressursene i avfallet](#)
- [Meld. St. 45 \(2016–2017\) - Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi](#)

KONTAKT

[Næringsseksjonen](#)

E-post: postmottak@kld.dep.no

Telefon: [22 24 57 11](tel:22245711)

Alle skal

- kartlegge
 - rapportere
 - samarbeide i matkjeden
 - gjøre tiltak, velger selv hvilke
-
- Både offentlige og private virksomheter skal redusere
 - De private bedriftene forplikter seg gjennom en tilslutningserklæring

Et verktøy for bærekraftige anskaffelser

Still krav til miljø i anskaffelsene

Velkommen til Kriterieveiviseren. Her finner du formuleringer til krav og kriterier for miljø og sosialt ansvar, og dokumentasjon av kravene, som kan stilles i en anskaffelsesprosess.

Krav- og kriteriesettene er utarbeidet sammen med ekspertgrupper på ulike produktområder. Ved å klikke deg gjennom fem trinn kan du enkelt tilpasse dine spesifikasjoner og laste ned kravene du ønsker å bruke i anskaffelsen.

Velg produktområde

Avfallsinnsamling	>	Mat og måltidstjenester	>
Bygg, anlegg og eiendom	>	Transport	>

Viser 2

⌵ Krav til rutiner for å forebygge matsvinn (Måltidstjenester) ⓘ

Kvalifikasjonskrav ⚠

Basis

⚠ Dette kriteriet er relatert til Rutiner for å forebygge og redusere matsvinn

Velg ingen Basis

Hovedformål

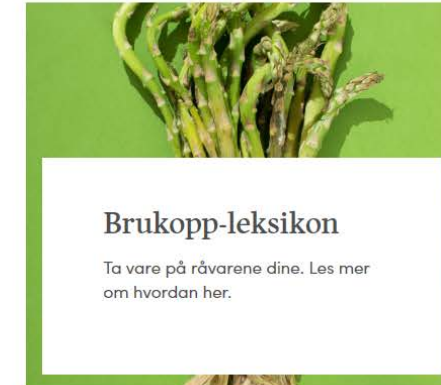
Kravformulering

Kravreferanse: Difi-KV-[6603.6604-1](#)
Kartlegging og analyse:

Leverandøren skal ha rutiner for daglig sortering og veiing av matavfall. For sykehjem, barnehager og skoler/SFO/AKS er det tilstrekkelig å sortere og veie matavfallet i to perioder av en måned i løpet av året. Sentralkjøkken og kantiner skal sortere daglig.

- Emballasje
- Tropisk avskoging
- Sosiale hensyn
- Menneskerettigheter
- Varer i sortiment
- Bestillingsløsning

- Aktiv bransje
- Matvett.no og KuttMatsvinn2020
- Bransjeorganisasjonene tar imot rapportering
- Myndighetene lager statistikk

- Matvett og KuttMatsvinn2020 finansieres gjennom avtaler med et utvalg aktører
- De jobber med endret finansiering som vil kunne åpne basen for alle

Veileder om ernæring i anskaffelser – 1. versjon før jul

To hovedtyper krav:

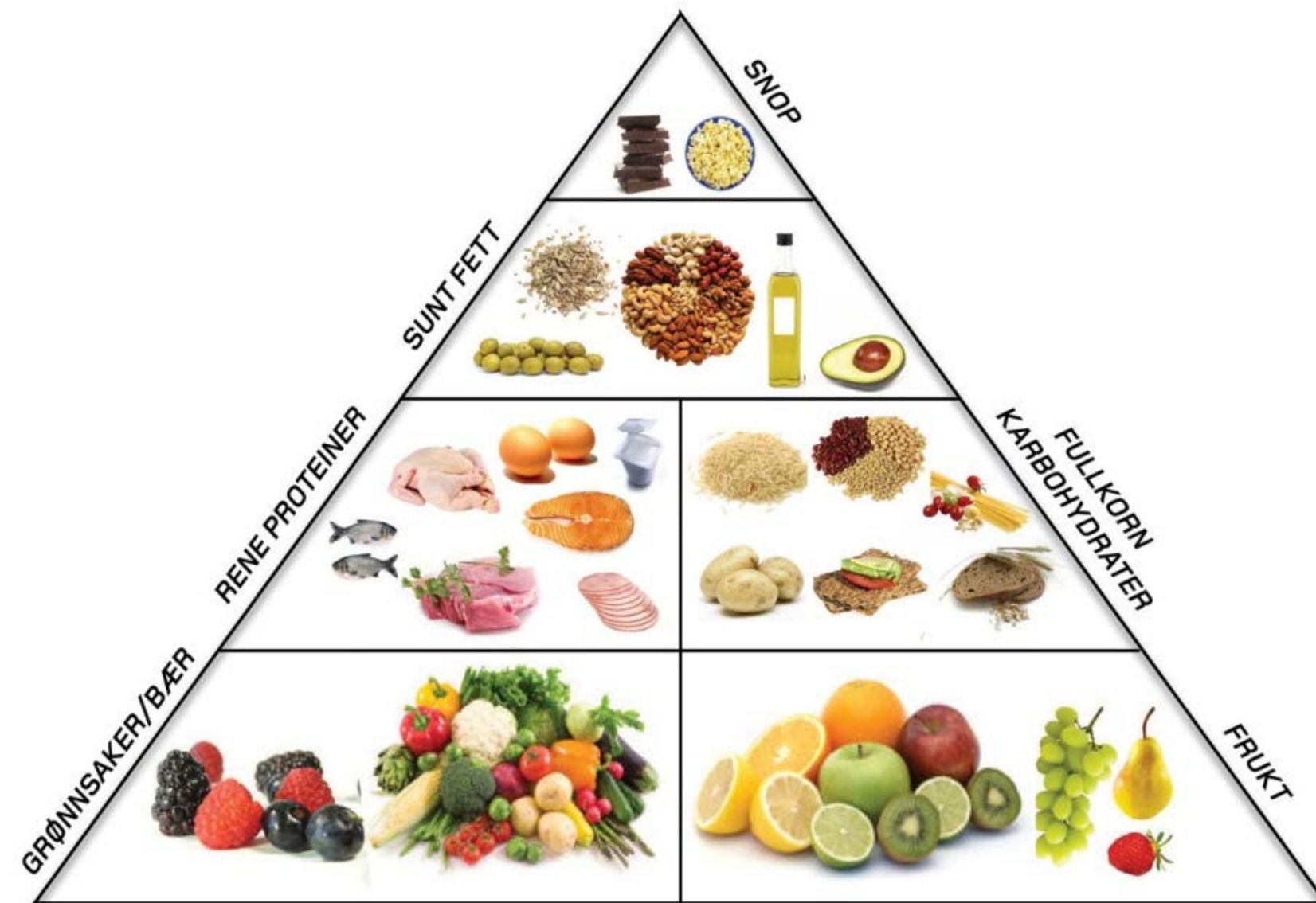
- Innhold av ulike næringsstoffer og nøkkelhullet
- Helsedirektoratets retningslinjer, anbefalinger, råd

Alltid et allergivennlig alternativ

Slå sammen med

- Utvikling av klimasmart meny
- Bestillingsrutiner
- Matsvinnarbeid
 - Få på plass rapporteringssystem
 - Få i gang konkrete prosjekter – er en terskel
 - Gi leverandørene en større veiledningsrolle
 - Fast diskusjon på statusmøter

Hvordan legge til rette for lokale tilbydere

- Sjekk ut hva som finnes i regionen før dere deler opp
 - Inviter de små inn til leverandørdialog
 - Skaff dere kunnskap om markedet og hvem som kan levere hva og hvordan
- Del opp anskaffelsen
 - Mindre regioner
 - Skill ut varer i egne anbud (vær bevisst på hvilke varer som skilles ut)
 - Eller del opp anbudet i flere delkonkurranser (egen konkurranse i hver del)
- Dere kan i anbudet ha med klausul om ingen leverandør kan vinne mer enn X antall delkonkurranser
- Parallelle rammeavtaler/delkontrakter:
 - For eksempel tre leverandører av poteter med en fordelingsnøkkel for avrop
- Vær bevisst rundt deltagelse i innkjøpssamarbeid
- Sesongens råvarer – eller spesifiser at dere ønsker smalahove. Også i måltidstjenester
- Kan avtalen med grossist også innebære at andre leverandører kan sende varer med transporten?

Eksempel fra København

- Innkjøperne er i jevnlig dialog med både de som arbeider på kjøkkenet og leverandørene i forberedelsene av anskaffelsen.
- De spør kjøkkenet om hvilke behov og ønsker de har, og sjekker mulighetene for dette i markedet.
- De deler ofte inn anskaffelsen i flere mindre anskaffelser for å sikre at mindre leverandører kan levere tilbud.
- De forsøker å gjøre det enklere å levere tilbud ved å
 - rådgi om hvordan tilbudsskjemaer skal fylles ut
 - gjøre tilbudsskjemaene standardiserte.

Noen spørsmål

- Kan en bruke matsvinn som tildelingskriterium?
- Miljø som tildelingskriterium – hvordan få dette til?
- Hvordan finne lokalprodusentene?
- Vilje til lokale kjøp versus pris hvordan vekte?
- Kan vi kjøpe fra nærbutikken selv om mest mat kommer fra grossist og andre?
- Ikke lov å vektlegge geografi men politikere (og folk) har ønske om økt lokalmat – hvordan?
- Hva er det offentliges behov og ønsker for lokale produkter – en viss prosentandel?
- Kan grossister tilrettelegge for innkjøp lokalt?
- Kan kvalitetskrav i avtalen benyttes for å få mer lokale varer?

Lokalmat.no

Vi jobber også med

- Kontraktsoppfølging

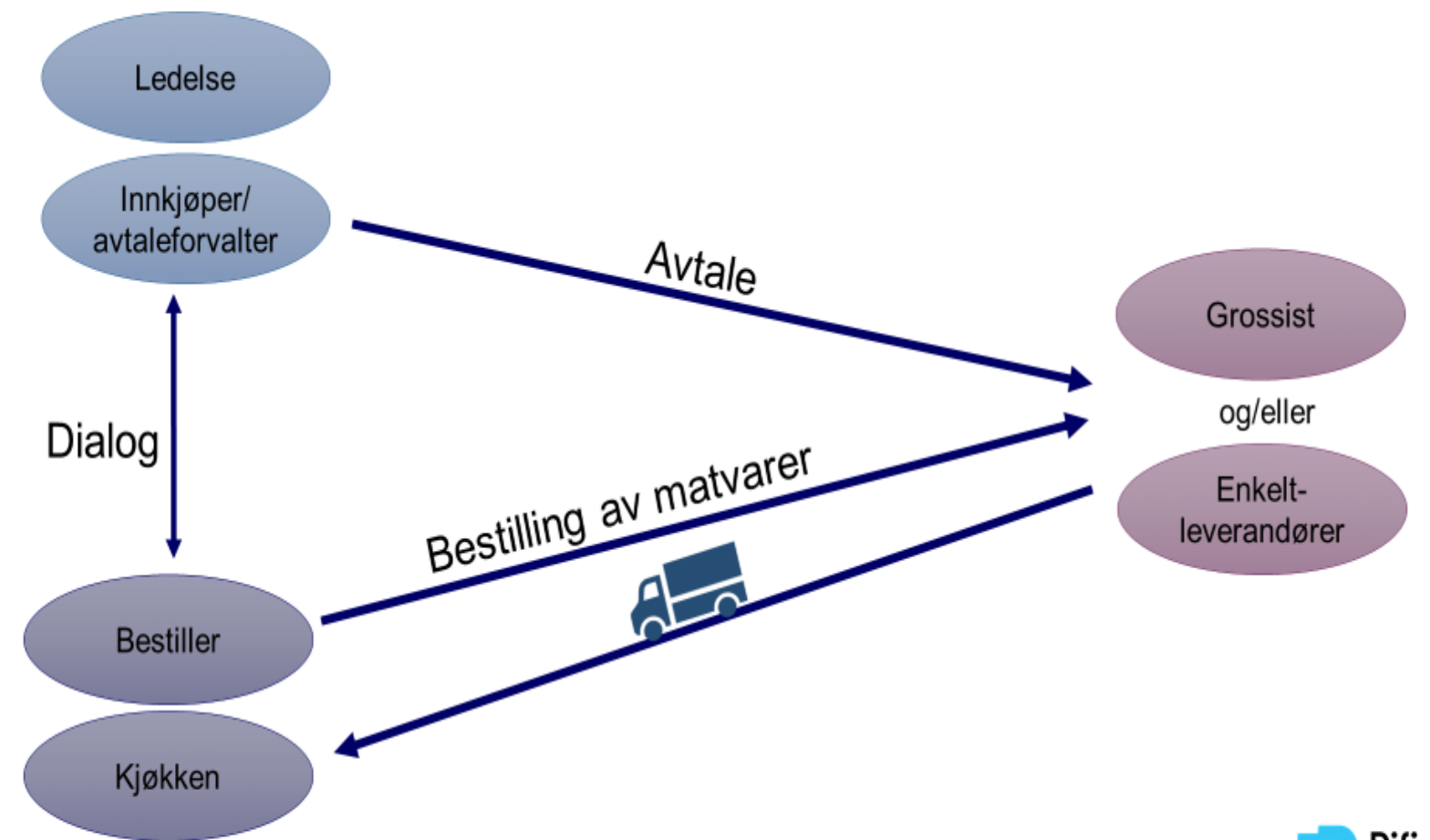
- Sikre at brukerstedene får det de har bestilt – til rett pris
- Følge opp miljøkrav
- Videreutvikling av kontraktsvilkår om bestillingsløsning
 - Når virksomheten mål om f. eks. økologisk eller vegetar
- Utvikle verktøy

- Kartlegging av alle anskaffelser i 2018 (både produkt og måltidstjenester)

- Informasjon om hvordan anskaffelser gjøres i dag
- Utforske bedre måter å kjøpe inn mat på
- Hvordan deles kontrakter opp?
- Hvor mange transporter er inkludert?
- Prising og konkurranse i markedet
- Hvordan gjøres kontraktsoppfølging i dag?
- Hva er gode kontraktsvilkår?

- Se nærmere på rammeavtaler

- Digitalisering av anskaffelsesprosessen

- ❖ Videreutvikle veiledning
- ❖ Engangsartikler
- ❖ Etterspørre bruk av sekundær råvare
- ❖ Transport
 - ❖ langtransport
 - ❖ lokal transport, primært begrense antall transporter

Hvordan redusere plast i anskaffelser - og bruke plast smartere

Kilde: Difi

Veilederen gir råd til offentlige virksomheter som har mål om å bli plastfrie eller redusere sitt plastforbruk.

Publisert: 07. jan 2019, Sist endret: 27. jun 2019

Start med å klargjøre ansvaret og sørg for at det blir en felles innsats med en konkret plan og tilstrekkelig støtte både i innkjøpsfunksjonen, hos brukerne og i ledelsen.

Lag en handlingsplan for plast

- Lag en egen plan for hvordan dere planlegger å bruke mindre plast og knytte dette opp mot den generelle anskaffelsesstrategien.
 - Planen bør ta utgangspunkt i en kartlegging av dagens bruk av plast, en identifisering av mulige tiltak, mål og fordeling av ansvar.
- Ha dialog med markedet - kommuniser behov og strategi!

Veilederen berører alle produktgrupper og legger opp til en helhetlig tilnærming til plast

Vi anbefaler å

- Lage en plan, altså kartlegge i hvilke innkjøp de har plast i dag og lage tiltak
- Ha dialog med markedet – kommuniser behov og strategi
- Finn ut hvilke strategier som passer din virksomhet – redusere, ombruk, dele, leie, etterspørre produkter med gjenvunnet materiale
- Forankre handlingsplanen hos virksomhetens ledelse **OG** hos brukerne
- Plan for hvordan følge opp kontrakten – mer bevisst kontraktsoppfølging vil også legge til rette for bedre kontrakter i fremtiden
- Mange tiltak kan også påbegynnes i kontraktsperioder, for eksempel å redusere engangsplast

